

Notat

Til: Christian Syse/Utenriksrådets kontor
Via: FN-avdelingen
Kopi til: Vibeke Grundtvig Søegaard/Seksjon for etatsstyring, budsjett og forvaltning; Avdeling for regionale spørsmål og utvikling
Fra: Seksjon for menneskerettigheter og demokrati
Saksbehandler: HAS/-
Dato: 14.05.2014
Saksnr.: 14/03380-1

Norsk støtte til demokratiltak gjennom FN. Oppfølging av evaluering fra 2011.

Evalueringen ble publisert i mars 2011 av Norad, se:

<http://www.norad.no/no/evaluering/publikasjoner/publikasjon?key=284256>).

Norads vurdering og anbefalinger fremgår i notat 8. juli 2011 (vedlagt). Evalueringen er i stor grad fulgt opp. De aktuelle anbefalingene er imidlertid av en slik karakter at arbeidet vil videreføres. Nedenfor følger en oversikt over rapporten, anbefalingene og gjennomførte oppfølgingstiltak. Det anbefales at saken avsluttes.

Sammendrag av evalueringen

Evalueringen dekker ni demokratiltak finansiert av Norge, som FN-systemet har gjennomført i syv land, Guatemala, Malawi, Sudan, Afghanistan, Nepal, Mosambik og Pakistan. Tiltakene er finansiert av de respektive ambassader. Syv av tiltakene er gjennomført av UNDP, ett av UNESCO og ett av UNHCHR (FNs høykommissær for menneskerettigheter). Det tematiske innholdet i tiltakene varierte fra støtte til urfolkorganisasjoner, lokaldemokrati, media, konfliktovervåking, likestilling, valg og menneskerettigheter.

Alle tiltakene blir vurdert som relevante for demokratiutviklingen i de respektive land. Samarbeidet mellom norske bistandsambassader og FN-systemet lokalt fungerer godt. Evalueringen fastslår at støtte til demokratiltak gjennom FN er spesielt viktig i sårbare stater, der det kan være få andre aktører som effektivt kan bidra til å fremme demokratisk utvikling.

Det inngår i evalueringen å undersøke om FN fungerer etter målsettingen om ”Ett FN”. Det fastslås at dette ikke var merkbart, bl.a. fordi tiltakene ble iverksatt før 2006, da ett FN ble lansert. FN må, ifølge anbefalingene, presses til å fungere som ett FN.

Kritiske merknader til norsk engasjement finnes i omtalen av norsk støtte til Sudan. To programmer til støtte for henholdsvis menneskerettigheter og valg i Sudan var dekket av evalueringen. Norge får kritikk i evalueringen for sammen med andre givere å ha vært nølende i sin støtte til FN-operasjonen (UNMIS) som arbeider med menneskerettigheter. Norge fikk også kritikk, sammen med FN, for å være mer opptatt av å avholde valg enn valgenes demokratiske innhold.

I noen tilfeller som i demokratiprogrammet i Malawi, program for støtte til likestilling i Pakistan og mediaprogrammet i Mosambik, får Norge ros for sin involvering i og planleggingen av programmer som vurderes som relevante i den situasjonen landene befant seg i. Men teamet finner også at denne involveringen avtar over tid, dels som et resultat av skifte av personell, nye prioriteringer og nedbemanning av ambassadene.

Teamet kommer med anbefalinger til FN-systemet, FNs utviklingsprogram og mer spesifikt til Norge. Teamet anbefaler at Norge gjør mer som partner for FN på demokratifeltet, særlig gjelder som støttespiller for politisk dialog på høyt nivå. Dette innebærer i følge teamet: Styrking av bemanningen og mer oppmerksomhet på demokratiutvikling, økt konsentrasjon på tema, land og finansiering, Norge må bli bedre til å bidra i utformingen og i oppfølgingen av program. Det anbefales også at Norge oppdaterer sin demokratistrategi fra 1992.

Oppfølging

Oppfølging av evalueringens konklusjoner og Norads anbefalinger har vært høyt vektlagt i Norges FN-politikk. Nærmere om oppfølgingen:

Anbefaling	Tiltak	Ansvar	Status
Bemanning	Økt bemanning i oppfølging av demokratispørsmål	KR-avdelingen	Følges opp løpende i virksomhetsplanprosessen og i vurderingen av bemanningen i Utenriktjenesten.
Ett FN	Bidra til at FN blir mer helhetlig på landnivå.	FN- og MULTI-seksjonen.	Norge har vært en ledende støttespiller for Ett FN-agendaen fra begynnelsen og frem til i dag. Aktuelle tiltak har vært: Politisk og finansiell støtte til prosessen, vi har bl.a. fulgt opp dette i forhandlingene om rammeresolusjon om FNs utviklingsaktiviteter (QCPR). Denne sier at Ett FN skal etableres i alle land som ønsker det, noe som er en stor seier sett med norske øyne. Avsluttet.
Resultater	Følge opp dette gjennom FN-organisasjonenes styrer, bl.a. i UNDPs, og UNICEFs styrer og i den bilaterale dialogen med disse organisasjonene (inkl. OHCHR)	MULTI og FN-seksjonen	Betydelig styrking av Norges oppfølging av FN-organisasjonens resultater har vært gjennomført. Aktuelle ambassader trekkes løpende inn i dette arbeidet. UNDP har eksempelvis vært blant de høyest prioriterte organisasjonene. Norge har bidratt til tydeligere prioriteringer i UNDPs nye langtidspan (2014-17). UD og Norad har deltatt aktivt i dialogen om forbedringer i resultatrammeverket. Dette er et arbeid som ikke er avsluttet, men det er allerede nå klart at det nye systemet vil bli vesentlig

	samt gjennom initiativer som Multilateral Organizations Performance Assessment Network (Mopan)		forbedret i forhold til det foregående. Tilsvarende innsats gjøres overfor andre organisasjoner, herunder OHCHR som er nevnt i evalueringen. Løpende arbeid, som videreføres.
Konsentras jon	Konsentrasjon om tema, organisasjon og land.	Hele UD	Reduksjon av antall tematiske satsinger, land som mottar bistand og antall tilskuddsmottakere er et løpende arbeid. Reduksjon i antall land er bl.a. i fokus i inneværende år, etter initiativ fra politisk ledelse.
Demokrati strategi	Melding til Stortinget om MR	MR/DEM- seksjonen	Arbeid med en melding til Stortinget om menneskerettigheter er igangsatt og vil etter planen legges frem i løpet av 2014. Meldingen vil i høy grad berøre demokratispørsmål. Tilsvarende er demokrati og godt styresett sentrale prioriteringer for Norge i arbeidet med å utforme nye tusenårsmaal, jf. Post 2015- agendaen.